

PATVIRTINTA
Šiaulių „Saulės“ pradinės mokyklos
direktoriaus 2022 m. lapkričio 09 d.
įsakymu Nr. (1.3.E)V-210

ŠIAULIŲ „SAULĖS“ PRADINĖ MOKYKLA

MOKINIŲ APŽIŪROS DĖL ASMENS HIGIENOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių „Saulės“ pradinės mokyklos (toliau tekste – Mokykla) mokinių apžiūros dėl asmens higienos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymu; Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773, Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. liepos 21 d. įsakymo Nr. V-966/V-672 redakcija), Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. V-630 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, vykdančio sveikatos priežiūrą mokykloje, kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 552.

2. Aprašas reglamentuoja mokinių apžiūros dėl asmens higienos organizavimo tvarką, Mokyklos ir visuomenės sveikatos priežiūros specialisto veiksmus vykdant pedikuliozės patikrą bei informavimo apie pedikuliozės profilaktiką ir įtariamus pedikuliozės atvejus tvarką.

II SKYRIUS

APŽIŪROS DĖL VAIKŲ ASMENS HIGIENOS ORGANIZAVIMAS

3. Mokykloje mokinių asmens higienos apžiūros organizuojamos siekiant užkirsti kelią užkrečiamųjų ligų (pedikuliozės) plitimui.

4. Sutikimą Mokykloje vykdyti mokinių asmens higienos patikrinimo procedūrą, mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) išreiškia pasirašydami mokymosi sutartį.

5. Mokyklos sveikatos specialistas informuoja teisėtus vaiko atstovus kai:

5.1. mokiniui ugdymo proceso metu pasireiškė užkrečiamųjų ligų požymiai (apžiūrų metu randama utėlių ar glindų);

5.2. mokinio liga riboja jo dalyvavimą ugdymo procese;

5.3. mokinio liga kelia pavojų kitų vaikų ir darbuotojų sveikatai.

6. Mokykloje netoleruotina:

6.1. tėvų atsisakymas ar galimybių panaudoti utėlių naikinimo priemonės neturėjimas;

6.2. socialiai negatyvus vaiko elgesys mokykloje, didinantis apsikrėtimo utėlėmis riziką;

6.3. visuomenės sveikatos priežiūros specialisto ir Mokyklos administracijos elgesio reikalavimų, kuriais siekiama užkirsti kelią utėlėtumo plitimo rizikai, nesilaikymas.

III SKYRIUS

PROFILAKTINĖS VAIKŲ TIKRINIMO PROCEDŪROS VYKDYMO TVARKA

7. Profilaktinė mokinių asmens higienos patikrina dėl apsikrėtimo utėlėmis yra vykdoma vadovaujantis metodinėmis rekomendacijomis (1 priedas) „Pedikuliozės profilaktika ir kontrolė“. Rekomendacijos parengtos įgyvendinant projektą Nr. VP1-4.3-VRM-02-V-05-009 „Užkrečiamųjų

ligų valdymo sistemos Lietuvoje stiprinimas“. Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras kartu su Vilniaus universiteto Infekcinių ligų, dermatovenerologijos ir mikrobiologijos klinika parengė metodines rekomendacijas, kurios buvo derintos su Sveikatos apsaugos ministerija, Valstybine visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybiniu aplinkos sveikatos centru, visuomenės sveikatos centrais apskrityse, Lietuvos entomologų draugija.

8. Asmens higienos patikra atliekama po rudens, žiemos ir pavasario atostogų arba pagal epidemiologines reikmes.

9. Asmens higienos patikrą atlieka Mokykloje visuomenės sveikatos priežiūrą vykdančias visuomenės sveikatos priežiūros specialistas.

10. Asmens higienos patikrą visuomenės sveikatos priežiūros specialistas atlieka atskiroje patalpoje, kurioje yra vandens ir muilo (pvz., sveikatos kabinetas).

11. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas:

11.1. prieš kiekvieną patikrą informuoja mokinius apie tai, kas bus daroma ir kodėl tai reikia daryti;

11.2. patikrinimo metu įtaręs utėlėtumą vadovaujasi metodinėse rekomendacijose „Pedikuliozės profilaktika ir kontrolė“ parengtais algoritmais:

11.2.1. Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto veiksmų mokykloje, atliekant apsikrėtimo utėlėmis patikrinimą, algoritmu (2 priedas);

11.2.2. Galvines utėles naikinančių priemonių įvertinimo algoritmu (3 priedas);

11.2.3. Utėlėtumo profilaktikos mokykloje organizavimo schema (4 priedas);

11.3. baigęs patikrą ir įtaręs pedikuliozės atvejį tuoj pat informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) tiesiogiai telefonu ar elektroniniu paštu;

11.4. imasi visų priemonių, kad mokinys būtų apsaugotas nuo viešo izoliavimo, pažeminimo ir kitų neigiamų pasekmių;

11.5. apibendrina patikros rezultatus ir perduoda Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biurui duomenis apie apsikrėtusių vaikų skaičių, nurodydamas tik jų amžių.

12. Mokinys, kurio galvos plaukuose rasta utėlių ar glindų, neturi būti tuoj pat atskirtas nuo kitų mokinių, jis gali likti Mokykloje iki dienos pabaigos.

13. Mokinys į Mokyklą turėtų sugrįžti tik tada, kai yra visiškai išgydyta pedikuliozė.

14. Mokyklos administracija arba visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, suderinęs su Mokyklos administracija, gali išsiųsti mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) laiškus (5 priedas), kuriais rekomenduojama patikrinti savo vaikų galvas dėl galimo užsikrėtimo utėlėmis bei suteikti informaciją apie utėlėtumo profilaktiką.

15. Informacija apie užkrečiamųjų ligų prevenciją skelbiama Mokyklos interneto svetainėje, elektroniniu paštu siunčiama tėvams, rengiami stendiniai pranešimai.

16. Mokyklos bendruomenės nariai (pedagogai, tėvai, globėjai, rūpintojai) radę ar pastebėję utėlių ar glindų vaiko galvoje, siekdami apsaugoti kitus ir užkirsti kelią pedikuliozės plitimui, informuoja Mokyklos administraciją ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistą.

17. Mokyklos darbuotojai turi imtis visų priemonių, kad užsikrėtęs utėlėmis vaikas būtų apsaugotas nuo viešo atskyrimo, pažeminimo ir kitų neigiamų pasekmių.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas savo funkcijoms vykdyti pasitelkia Mokyklos bendruomenę (pedagogus, pagalbos mokiniui specialistus, mokinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus)).

19. Mokinių asmens sveikatos informacijos konfidencialumas užtikrinamas vadovaujantis Informacijos apie pacientą valstybės institucijoms ir kitoms įstaigoms teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 65.

PEDIKULIOZĖS EPIDEMIOLOGINĖS PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS METODINĖS REKOMENDACIJOS

I. UTĖLIŲ ŠALINIMAS ŠUKOMIS

1. Mechaninis utėlių šalinimas yra rekomenduojamas daugelyje šalių dėl pastaruoju metu išaiškinto utėlių atsparumo medikamentams. Šis utėlių naikinimo būdas taikomas vaikams iki 5 metų, nėščioms ir maitinančioms motinoms, alergiškiems asmenims bei asmenims, turintiems odos pakenkimų (įdrėskimų, sergantiems dermatitu).

1.1. Plaukai sudrėkinami 4–5% acto tirpalu ir šukuojami tankiomis šukomis apie 30 min., kol pašalinamos gyvos utėlės.

1.2. Šukavimas kartojamas dvi savaites kasdien.

1.3. Panaudojus utėlių naikinimo priemones, plaukus rekomenduojama skalauti 4–5% acto ar citrinos rūgšties vandeniniu tirpalu. Tai padeda pašalinti glindas, nes plauko paviršius tampa slidesnis. Glindas būtina šalinti ne tik dėl estetinių paskatų, bet ir siekiant sumažinti klaidingos diagnozės galimybes. Glindas lengviau pašalinti specialiomis tankiomis šukomis šukuojant acto tirpalu sudrėkintus plaukus. Šis metodas turėtų būti kartojamas kelias savaites.

1.4. Iššukuotos utėlės sunaikinamos. Šukos kruopščiai išplaunamos karštu vandeniu, išvalomos ir merkiamos į 4–5% acto tirpalą 30 min.

II. UTĖLIŲ NAIKINIMO PRIEMONĖS

2. Šeimose ir kolektyvuose organizuojamos higieninės priemonės: reguliarius plaukų kirpimas, kasdieninis plaukų šukavimas, plaukų ir kūno prausimas šampūnu ar losjonu, patalynės ir apatinio trikotažo keitimas ne rečiau kaip 1 kartą per 7–10 dienų (arba pagal reikmes) ir skalbimas, išorinių drabužių, lovų, aplinkos valymas.

2.1. Utėles naikinantys medikamentai (pedikuliocidai) naudojami tik išaiškinus pedikuliozę ir pasitarus su vaistininku ar gydytoju.

2.2. Utėlės naikinamos tėvų/globėjų arba kitų šeimos narių pastangomis. Šiam tikslui skirti medikamentai perkami vaistinėje ir naudojami griežtai laikantis medikamento vartojimo aprašymo, pateikto informaciniame lapelyje.

2.3. Jei panaudojus medikamentą galvos plaukuose pastebimos gyvos utėlės, procesą būtina kartoti pasirenkant kitą medikamentą.

2.4. Dažniausiai pasitaikančios neefektyvaus medikamentų naudojimo priežastys:

2.4.1. medikamentas panaudotas nesilaikant informaciniame lapelyje nurodytų reikalavimų;

2.4.2. panaudotas neefektyvus medikamentas (ne tos paskirties ar pasibaigus jo naudojimo terminui);

2.4.3. pakartotinis užsikrėtimas įvyko nuo kito asmens.

2.5. Sąlytį turėjusių asmenų (pastarąjį mėnesį turėjusių artimą sąlytį galva su galva) išaiškinimas – pagrindinė pakartotinio užsikrėtimo profilaktinė priemonė. Visiems užsikrėtusiems asmenims turi būti taikomi tie patys utėles naikinantys medikamentai tuo pačiu metu.

2.6. Galvinių utėlių atveju medikamentas vartojamas taip, kaip nurodyta gamintojo pateiktame informaciniame lapelyje, vėliau plaunama karštu vandeniu su muilu, šampūnu.

2.7. Galvos apdangalai, lovos skalbiniai, pagalvės (jei skalbiamos) kruopščiai skalbiami

karštesniame nei 60°C vandenyje, šukos ir kiti plaukų priežiūros reikmenys plaunami arba mirkomi 4–5% acto tirpale 30 min.

2.8. Utėlių naikinimui draudžiama naudoti priemones, neturint gamintojo informacinio lapelio, jei ant priemonės pakuotės nėra nurodytas medikamento pavadinimas, veikliosios medžiagos, pagaminimo data, galiojimo laikas.

2.9. Ftiriazės (gaktinės utėlės) atveju viena iš efektyvių priemonių – plaukų nuskutimas. Esant intensyviam apsikrėtimui, turėtų būti nuskutami visi plaukai žemiau kaklo.

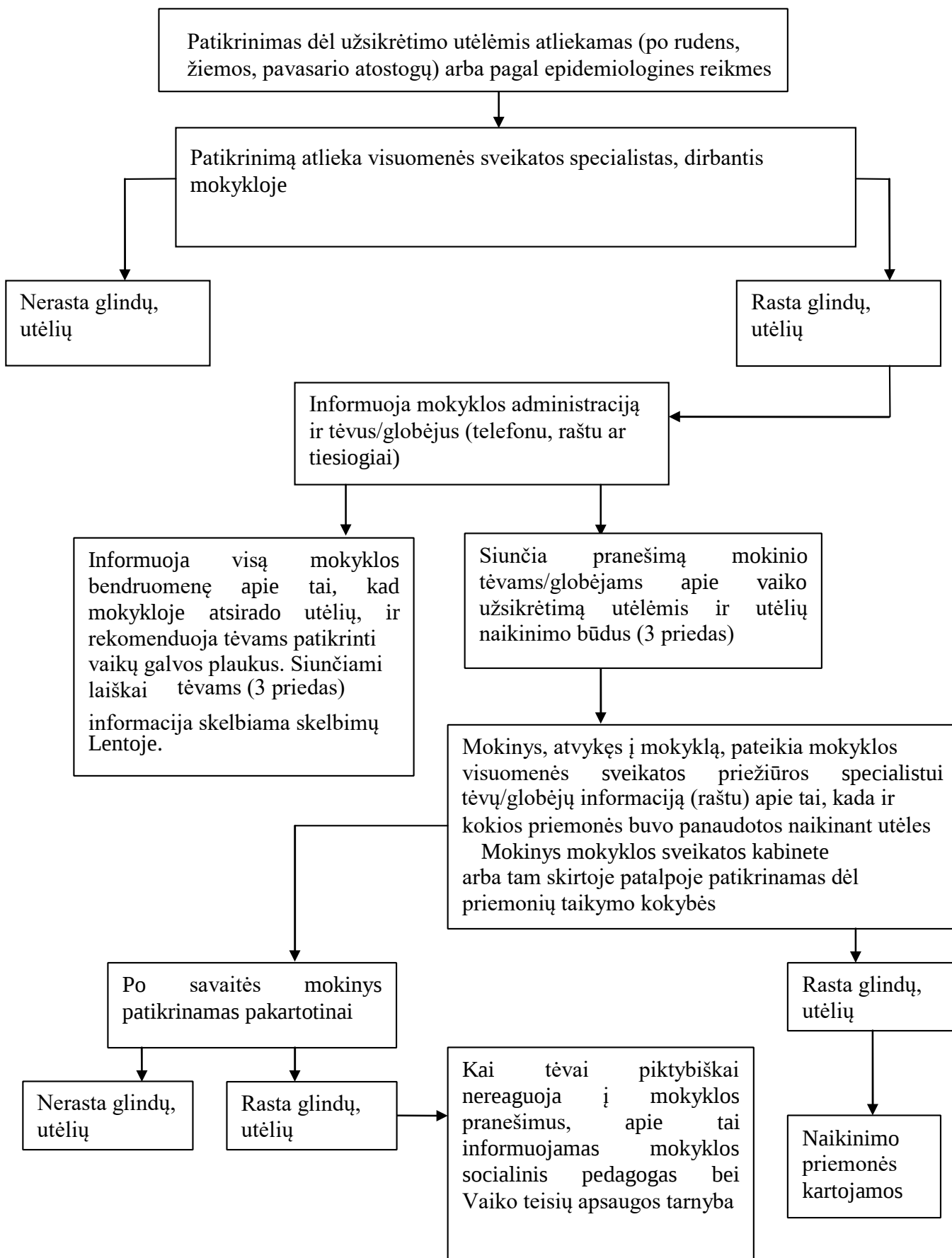
2.10. Aptikus bet kurios vystymosi stadijos (kiaušinio, lervos, suaugusios utėlės) drabužines utėles, žmogus, apatinis jo trikotažas, drabužiai, aplinkos daiktai išvalomi taikant sanitarines priemones. Skalbiniai virinami 2% kalcinuotos sodos tirpale 15 min., drabužiai lyginami karštu lygintuvu iš abiejų audinio pusių, atkreipiant dėmesį į siūles, raukšles. Drabužiai, kurių negalima virinti, skalbiami karštesniame nei 60°C vandenyje. Efektyvus utėlių, esančių drabužiuose, patalynėje (pagalvėse, čiužiniuose, antklodėse) ir kituose minkštuose daiktuose, naikinimo būdas yra kaitinimas specialiuose įrenginiuose (dezinfekcijos kameroje).

2.11. Atsitiktinai utėles naikinančiam preparatui patekus į akis ar ant gleivinių, jos tuoj pat keletą minučių plaunamos vandens srove ar 2% geriamosios sodos tirpalu. Pastebėjus akių sudirginimo požymių, kreipiamasi medicinos pagalbos.

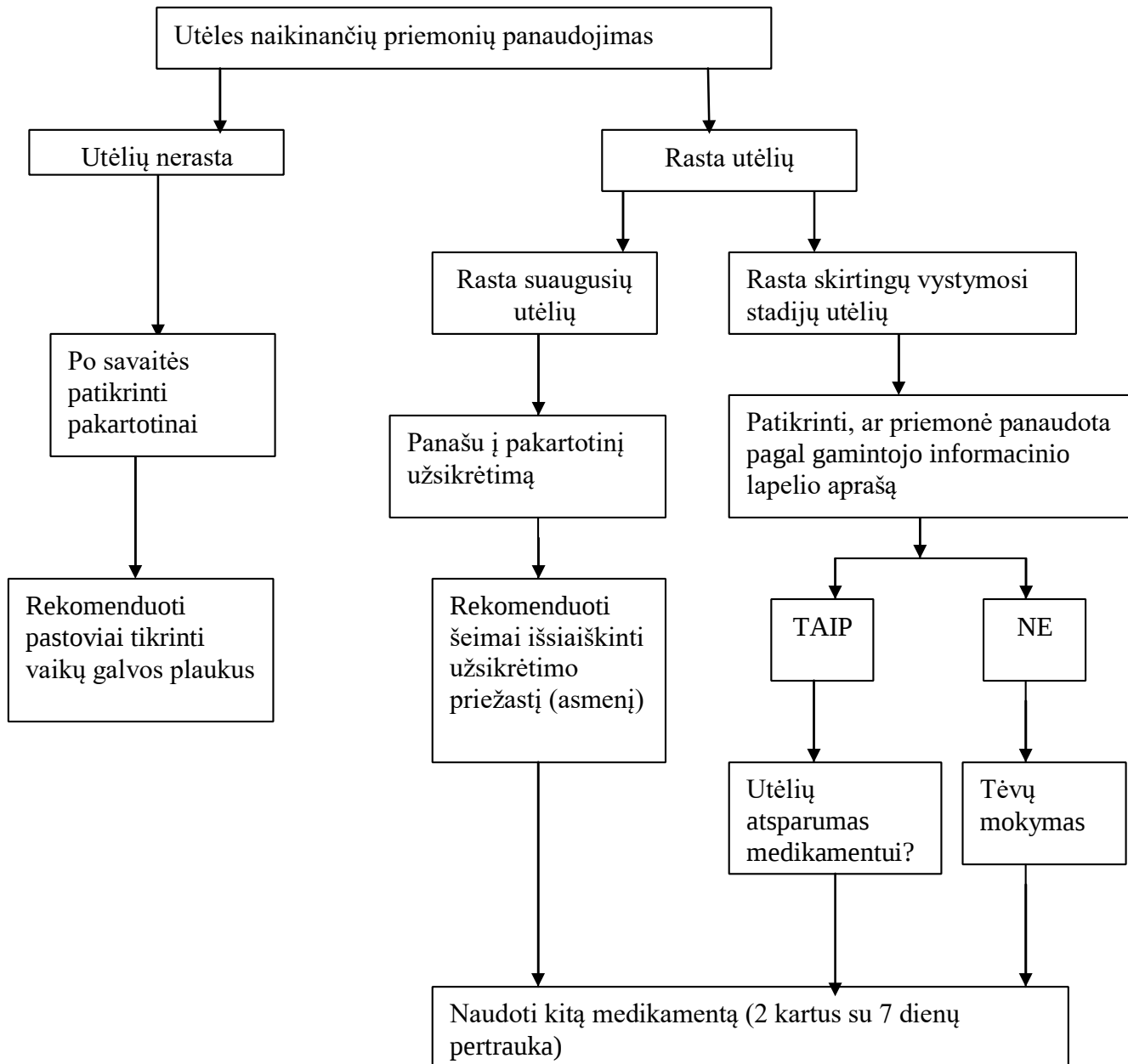
2.12. Ant odos patekęs utėles naikinantis preparatas nuvalomas vata, neįtrinant į odą, vėliau oda plaunama muilu. Preparatą pašalinti nuo odos galima 5% amoniako arba 2% sodos tirpalu.

2.13. Po utėles naikinančio preparato naudojimo pastebėjus apsinuodijimo požymiams (nemalonus skonis burnoje, bendras silpnumas, pykinimas ir kt.), būtina nedelsiant kreiptis medicinos pagalbos.

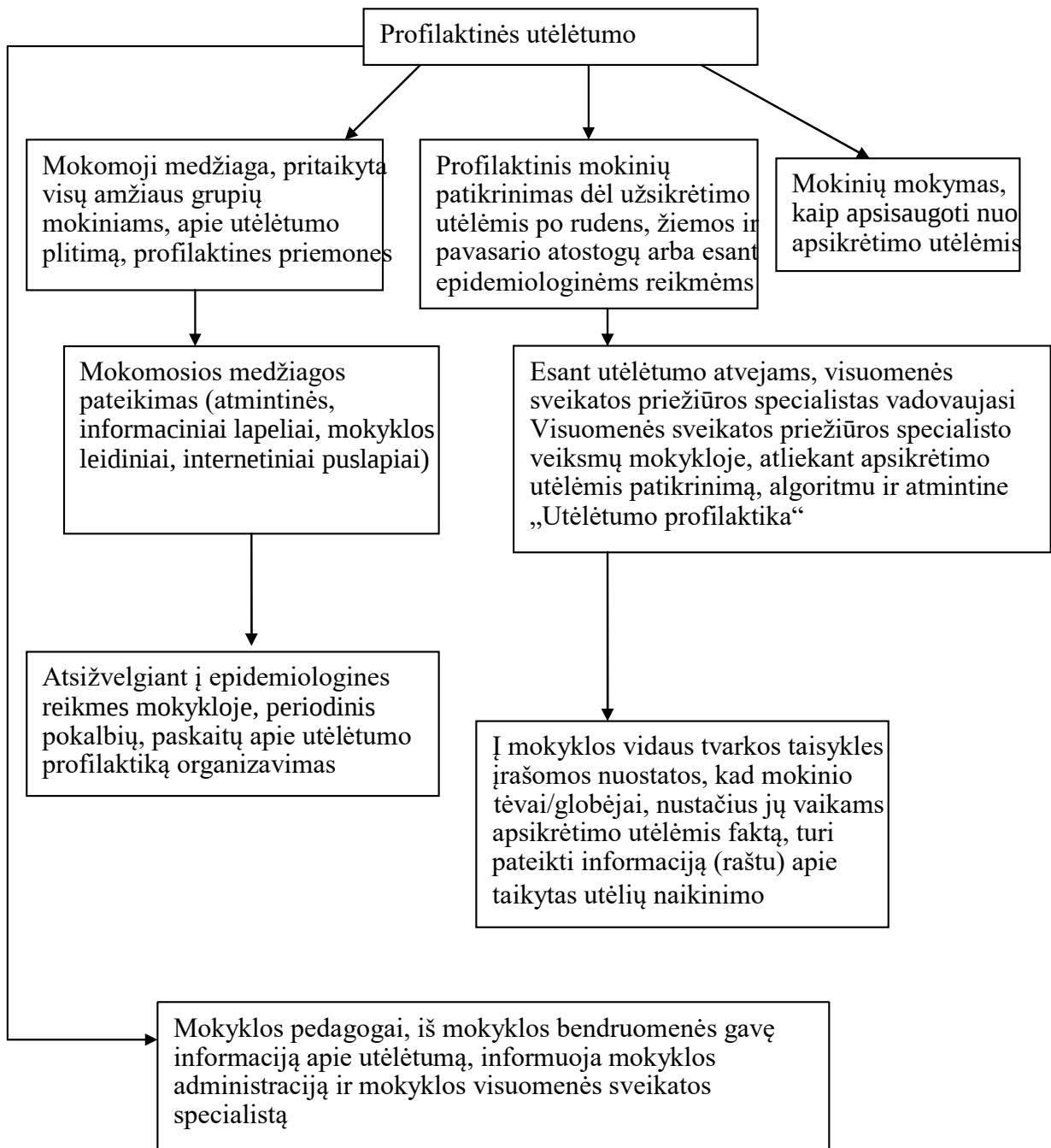
**VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTO VEIKSMŲ
MOKYKLOJE, ATLIEKANT APSIKRĖTIMO UTĖLĖMIS PATIKRINIMĄ,**

GALVINES UTĖLES NAIKINANČIŲ PRIEMONIŲ ĮVERTINIMO ALGORITMAS

UTĖLĖTUMO PROFILAKTIKOS MOKYKLOJE ORGANIZAVIMO SCHEMA

Mokinių apžiūros dėl asmens
higienos tvarkos aprašo
5 priedas

Gerbiami tėveliai ar globėjai,

Taip jau atsitiko, kad mūsų mokykloje, kurią lanko Jūsų vaikas, kai kurie vaikai apsikrėtė utėlėmis. Gali būti, kad apsikrėtė ir Jūsų vaikas.

Tačiau tai dar nereiškia, kad Jūsų namuose nesilaikoma higienos reikalavimų. Net kasdieninis galvos plovimas neapsaugo nuo užsikrėtimo utėlėmis. Utėlės nemoka skraidyti ar šokinėti. Dažniausiai užsikrečiama tiesioginio sąlyčio su sergančiais žmonėmis metu (iš galvos į galvą), rečiau – keičiantis drabužiais, patalyne, šukomis, šepėčiais, naudojantis bendra lova, rankšluosčiais, pagalvėmis.

Mokyklos administracija prašo padėti sustabdyti utėlių plitimą. Geriausias būdas kovoti su utėlėmis – reguliariai tikrinti vaiko galvą.

Jei radote utėlių vaiko galvoje, būtinai informuokite mokyklą, vaikų darželį ar kitą įstaigą, kurioje lankosi kiti Jūsų vaikai. Taip pat reikia informuoti ir Jūsų vaiko draugų tėvus ar globėjus. Tai yra vienas iš efektyviausių būdų apsaugoti kitus ir užkirsti kelią pedikuliozės plitimui.

Daugiau informacijos: <https://lt.imadeself.com/vshi/bukashki-v-volosah.html>

Jei iškilo klausimų, galite kreiptis:

Tel. nr.: +3706.....

El. p.@sveikatos-biuras.lt

Ačiū už bendradarbiavimą!
